

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Oude IJsselstreek, gehouden op donderdag 26 augustus 2010 in de Drufabriek te Ulft

- Aanwezig: J.P.M. Alberse, voorzitter
J. van Urk, griffier
P. van de Wardt, fractievoorzitter CDA
Mw. A.A.F.J. Aalbers-van Ham, CDA
R.J.W.M. Bergevoet, CDA
Mw. A.G.M. Ermers-Mulder, CDA
G.W.M. Hakvoort, CDA
B.W.J. Steentjes, CDA
Mw. C.M. Beumer, fractievoorzitter D66
E.H. Heldoorn, D66
Mw. A.P.F.M. van der Meer-Schepers, D66
J.H.M. Finkenflügel, fractievoorzitter Lokaal Belang GVS
F.G.M. Aaldering, Lokaal Belang GVS
G. T. Colenbrander, Lokaal Belang GVS
H.J. Hengeveld, Lokaal Belang GVS
Mw. H.B. Hofs, Lokaal Belang GVS
L.G. Kuster, Lokaal Belang GVS
Mw. G. Siner-Sir, Lokaal Belang GVS
Mw. M.G.H. Verwaaijen-Roosendaal, Lokaal Belang GVS
G. Vossers, Lokaal Belang GVS (vanaf 20.15 uur)
G.L.J.M. Wildenbeest, Lokaal Belang GVS
A.H.M. Menke, fractievoorzitter PvdA
H.A.M. van Groningen, PvdA
Mw. A.L. Hedin-Penninx, PvdA
H.J.T. Schenning, PvdA
Mw. S. Schoppers, PvdA
J.M.H.W. Sluiter, fractievoorzitter VVD
H. Bruins, VVD
- Afwezig: M. Tekinerdogan, CDA
- Voorts aanwezig: Wethouder G.A. van Balveren, Lokaal Belang GVS
Wethouder W.E.N. Rijnsaardt, Lokaal Belang GVS
Wethouder J.W. Haverdil, PvdA
Wethouder mw. C.M. Sluiter-Kuilwijk, VVD
- Notulist: T.J.H.M. Delfgaauw (Notuleerservice Nederland)

1. Opening

De **voorzitter** heet iedereen van harte welkom. Hij begint met de vaste openingswoorden. Hij zegt dat vanavond een speciale gast aanwezig is, de heer Peter van der Geer van de Stichting Debat en Dialoog, die een aantal leden van de raad en het college zal gaan trainen. Vervolgens deelt hij mee dat de heer Tekinerdogan verhinderd is en de heer Vossers nog afwezig is.

2. Vaststellen agenda

De **voorzitter** vraagt of men akkoord gaat met de agenda. Dat blijkt het geval.

3. Vaststellen raadsverslag 1 juli 2010

De heer **Colenbrander** merkt op dat hij aanwezig was.

De **voorzitter** maakt hiervoor excuses en constateert dat het verslag met deze wijziging vastgesteld is.

4. Voortzetting en afronding debat over collegeprogramma en jaarschijf 2011

De **voorzitter** geeft de fracties het woord voor de tweede ronde van de eerste termijn van het debat dat op 1 juli plaatsvond over het collegeprogramma 'Doorzetten'. De fracties kunnen nu reageren op elkaars bijdrage in die eerste ronde en op het programma.

Mevrouw **Beumer** zegt dat zij helaas op 1 juli verhinderd was.

Het collegeprogramma heeft veel ambitie en mooie woorden. Zij zegt dat D66 kansen ziet in plaats van bedreigingen, vernieuwend is en durft. Daarom spreekt haar het programma wel aan. Maar D66 ziet zich wel gedwongen raad en college te wijzen op de balans tussen ambities en middelen. Er moet niet over ambities gesproken worden, als onbekend is welke middelen daarvoor zijn. De ambities kunnen gerealiseerd worden met de Nuon-gelden. Maar dan worden de ogen gesloten voor de ongetwijfeld forse naderende bezuinigingen. Moet er dan niet bezuinigd worden? Hoe ziet de wethouder zijn verantwoordelijkheid voor de meerjarenbegroting? Gaat hij een structureel sluitende begroting presenteren zonder een greep in de Nuon-gelden? D66 wil realistisch zijn. Als de door de ambities geschapen verwachtingen niet uitkomen, is de teleurstelling groot.

De koers van 'Doorzetten' ondersteunt zij overigens wel. Zo nodig zal zij twee moties indienen. In de eerste motie wordt gevraagd om een concrete toezegging van het college over de voorbereiding van de jaarbegroting, waarin de bezuinigingen concreet uitgewerkt dienen te zijn. Kunnen de beschikbare ambities wel met de beschikbare ambtelijke capaciteit gerealiseerd worden?

In de tweede motie vraagt D66 samen met PvdA en CDA om voorstellen voor te bereiden om de Nuon-gelden vooral in te zetten voor duurzame en renderende investeringen.

Zij leest de motie van D66 voor.

Van mening:

- 1. dat het collegeprogramma 'Doorzetten' een positieve en vooruitstrevende ambitie beschrijft waar de fractie van D66 zich goed in zou kunnen vinden, mits er naast de genoemde thema's, hoofddoelen en uitgangspunten ook een afweging wordt gemaakt met betrekking tot de nog te realiseren bezuinigingen;*
- 2. dat de raad zijn ogen niet kan en mag sluiten voor de komende bezuinigingsnoodzaak en daarmee zijn verantwoordelijkheid te nemen heeft;*
- 3. dat de rijksoverheid op korte termijn duidelijkheid zal verschaffen over de omvang van de naar verwachting sterk verslechterende financiële positie voor de komende jaren;*

verzoekt het college;

- 1. inhoudelijke uitwerking te geven aan de komende bezuinigingsnoodzaak in de eerstvolgende meerjarenbegroting;*
- 2. de raad duidelijkheid te verschaffen omtrent vaart/inzet/ambitie in relatie tot de mogelijkheden van de ambtelijke organisatie.*

Zij leest dan namens de indieners CDA, PvdA en D66 de tweede motie over de Nuon-gelden voor.

Overwegende dat:

- 1. in het najaar een raadsbrede discussie over de inzet en besteding van de Nuon-gelden start;*

2. *de opbrengstverkoop van de aandelen Nuon indirect door de burgers is opgebracht en ook aan de inwoners van de Oude IJsselstreek ten goede moet komen;*
3. *het college een belangrijk deel van het Nuon-kapitaal, het zogenaamde 'veranderkapitaal', primair wil inzetten voor investeringen die nieuwe werkgelegenheid en nieuwe doelgroepen aantrekken;*
4. *dit primaire doel niet verder is uitgewerkt en daarmee te summier omschreven en uitgewerkt is;*
5. *zowel gemeenteraad als college actief uitvoering willen geven aan het 'Akkoord van Groenlo';*
6. *fracties in de gemeenteraad pleiten voor in de eerste plaats duurzame en zo mogelijk ook andere maatschappelijk renderende investeringen met behulp van de Nuon-gelden;*

verzoekt het college:

voorstellen voor te bereiden die een inhoudelijke discussie in de gemeenteraad mogelijk maken en op basis waarvan heldere keuzes gemaakt kunnen worden. Uitgangspunt bij de voorstellen is dat (een deel van) het incidentele Nuon-geld ingezet kan worden voor vooral structureel duurzame en voor zo mogelijk ook andere renderende investeringen in de samenleving.

De heer **Sluiter** begint met "vrienden en zij die dat niet zijn, maar wel willen worden". Hij citeert dit uit het boekje dat de raad voor de vakantie aangereikt kreeg over overtuigend debatteren.

Het college heeft de fracties acht vragen gesteld die hij snel wil doorlopen.

De eerste vraag was of de voorgestelde context en de gestelde opgave gedeeld worden.

De volgende vragen zijn of de trends en ontwikkelingen herkend worden en of ingestemd kan worden met de ambitie om de bevolking en de voorzieningen op peil te houden. Hij zegt dat dit allemaal zaken zijn die de VVD zich gerealiseerd heeft bij de totstandkoming van het coalitieakkoord.

Op de vraag of er nog suggesties zijn, zegt hij dat de VVD suggesties heeft ingebracht. Natuurlijk moeten voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen telkens ingepast worden.

Hij kan op de volgende vragen volledig 'ja' zeggen. Dat geldt ook voor de wens van het college om de organisatie aan te passen aan de urgentie van de genoemde prioriteiten. In de eerste termijn heeft hij wel opgemerkt dat het proces zorgvuldig in gang gezet moet worden en dat het opgepakt moet worden als een uitdaging en niet als een bedreiging. Misschien is hier wel een cultuuromslag nodig. Gevraagd wordt of de financiële situatie en het begrotingsbeleid voldoende perspectief bieden om de genoemde ambities te realiseren en mogelijke bezuinigingstrends te kunnen keren. Ook hier geldt dat niet alles tegelijk kan en dat je alert moet zijn op nieuwe situaties.

Of de nieuw te vormen organisatie voldoende toegesneden zal zijn op de nieuwe taken zal moeten blijken.

Hij gaat dan in op de inbreng van de fracties.

De PvdA kiest ervoor niet zozeer te bezuinigen, maar minder kosten te maken. Dat heeft de VVD al jaren geroepen. Steeds moet je je afvragen of je wel de juiste dingen doet en of je die dingen wel op de juiste manier doet.

D66 spreekt over de luchtkastelenmethode en vraagt om ambtelijke voorbereiding van de bezuinigingsmogelijkheden. Hij had verwacht dat D66 zelf onderwerpen zou aangeven.

Hij vraagt wat de fractie precies bedoelt met de opmerking dat veranderkapitaal alleen ingezet mag worden indien er een structureel sluitende meerjarenbegroting is.

Het CDA gaf voornamelijk een overzicht van het eigen verkiezingsprogramma. Hij miste de prioriteiten. Genoemd werd alleen de wens om de buurtbus jaarlijks met een lijn uit te breiden. De VVD zegt dat die uitbreiding wel realistisch moet zijn. Er moet wel voldoende vraag zijn. Hij vraagt een nadere toelichting van het CDA op de stelling dat samenwerking wel ten koste mag gaan van enige autonomie, maar niet ten koste van de menselijke maat.

De moraal van het verhaal van Lokaal Belang was naar zijn mening dat de politiek beheerst wordt door vooral financiële stromingen die niet geheel beheersbaar zijn. Lokaal Belang meent dat lastenverhoging alleen mogelijk is bij voldoende draagvlak onder de burgers. Spreker vraagt hoe dat in verhouding staat tot het coalitieakkoord, waar over een bandbreedte gesproken wordt.

Verschillende partijen hebben suggesties gedaan over de inzet van de Nuon-gelden. Hierover dient in de raadsdiscussie over de inzet van die gelden beslist te worden. Daar is nu geen motie voor nodig. De VVD vindt dat dit geld van en voor de burger is. Het geld moet gebruikt worden voor goed omschreven prioriteiten en wel zo dat voorkomen wordt dat door gebrek aan personele capaciteit een en ander toch weer niet uitgevoerd kan worden.

Het college zoekt samenwerking om tot besparingen en kwaliteitsverbetering te komen. Hij roept op om de burger zo min mogelijk te belasten. De VVD zou de afvalstoffenheffing en de rioolrechten kostendekkend willen heffen. De Ozb mag trendmatig, 3%, verhoogd worden.

Hij is benieuwd wat de raad van de bijdrage van de VVD vindt.

Mevrouw **Beumer** zegt dat de heer Sluiter verwacht had dat D66 zelf met ideeën kwam. Dat had zij ook graag meer gewild, zoals op het gebied van duurzaamheid. Het is moeilijk om op dit moment met nieuwe ideeën te komen, omdat de gevolgen onvoldoende te overzien zijn en D66 niet mee wil doen aan de luchtkastelenmethode. De heer Sluiter vroeg ook naar de bedoeling van het veranderkapitaal. Dat is volgens D66 alleen bedoeld voor duurzame vernieuwingen en niet voor het sluitend maken van begrotingen.

De heer **Finkenflügel** zegt dat D66 zich geafficheerd heeft als een partij die het anders zou gaan doen. Dan kun je je niet verschuilen achter de opmerking dat het allemaal zo moeilijk is.

Mevrouw **Beumer** antwoordt dat haar fractie als enige in de eerste termijn gehamerd heeft op een juiste balans tussen middelen en ambitie.

De heer **Sluiter** heeft tot nu toe het anders zijn van D66 nog niet ervaren. Hij vraagt of het veranderkapitaal in de reserves zit of dat het alleen Nuon-geld is.

Mevrouw **Beumer** antwoordt dat er een onderscheid is tussen de reserves en het Nuon-kapitaal, dat zij graag zou inzetten als veranderkapitaal. De reserves zijn bedoeld als reserves.

De heer **Sluiter** zegt dat de VVD de Nuon-gelden voor extra, incidentele zaken wil gebruiken.

De heer **Menke** zegt dat hij zich in de eerste termijn al zeer lovend over het collegeprogramma had uitgelaten. De PvdA is enthousiast over de sfeer en de uitgangspunten van dat programma. Hij herhaalt dat het programma niet de geur heeft van bezuinigingen of afbraak van voorzieningen en dat afgebleven wordt van de jus van de samenleving. Zo zal er niet gekort worden op bibliotheken, welzijn, scholen en subsidies. Dat getuigt van moed en ondernemingszin.

Daarom snapte hij ook niet waarom D66 sprak over de luchtkastelenmethode, maar mevrouw Beumer heeft dat enigszins verhelderd. Het 'anders' van D66 moet nog komen.

De PvdA gelooft dat de gemeente ondanks de bezuinigingen een nieuwe sprong vooruit kan maken. Creatieve en innovatieve maatregelen kunnen de kwaliteit van dienstverlening binnen deze gemeente en ook de samenwerking een enorme impuls geven. Zijn angst is dat er landelijk een kabinet komt dat zorgt voor een kaalslag ten aanzien van zorg, onderwijs, cultuur en sociale voorzieningen.

Hij maakt zich zorgen over de stilte rond de samenwerking met andere gemeenten en instanties. Wordt de urgentie wel gevoeld? Omdat dit een van de pijlers van het programma is, kan dit niet wachten.

Worden de mogelijkheden om de organisatie te hervormen al wel voldoende gebruikt, vraagt hij.

Vraag 6 van het college vraagt of de raad ook van mening is dat de organisatie aangepast moet worden aan de prioriteiten. Spreker wil aan hetgeen hij in de eerste termijn hierover zei nog het aspect van de inrichting van de organisatie toevoegen. De dienstverlening van de gemeente en van veel andere organisaties is in functies en taken opgedeeld en wordt hiërarchisch naar boven gerapporteerd. Vanuit het perspectief van de klant ziet dat er vreselijk uit.

De paradox is dat de gemeente denkt dat alles steeds beter gaat, terwijl de burger het omgekeerde denkt. Het vertrouwen in de overheid en haar medewerkers daalt.

In de discussienota van het VNG, 'De toekomst van het openbaar bestuur', wordt aandacht besteed aan het gebrek aan vertrouwen van de overheid in de burger. De nota zegt dat "hoewel Nederland in internationaal perspectief behoort tot de high trust samenlevingen, is onze overheid georganiseerd als een low trust society".

Ook de gemeentelijke organisatie is gericht op commanderen en controleren. Hoe meer je dit doet, hoe meer je het bewijs krijgt dat het noodzakelijk is. Als je de organisatie anders inricht, krijg je een compleet ander gedrag met mensen die gedreven worden door trots op hun werk. Dus richt een systeem in waarin de medewerkers controle hebben over hun werk op basis van indicatoren die zijn vastgesteld vanuit klantperspectief. Toegankelijkheid en productiviteit is niet hetzelfde als dienstverlening. Dienstverlening is ook geen afdeling maar een mentaliteit.

Spreker roept op om de organisatie niet weer op de traditionele manier op te bouwen, omdat dit tot hoge kosten, slechte dienstverlening en ongelukkige medewerkers leidt. Het college moet hier snel werk van maken en bijvoorbeeld niet vacatures een voor een weer opvullen, maar aanpassingen doen die het doel van de gewenste organisatie dichterbij brengen.

Wat betreft welzijn en volksgezondheid heeft hij in het presidium voorgesteld om het beleid op korte termijn te evalueren. Krijgt hij hiervoor inderdaad steun van de andere partijen?

De bijdrage van de VVD was voor de PvdA herkenbaar.

Het CDA heeft waardevolle uitgangspunten als solidariteit, rentmeesterschap, respect, participatie en toegankelijkheid aan het collegeprogramma toegevoegd.

D66 koos voor een heel boekhoudkundige insteek en kwam tegen de verwachtingen in niet met een hervormende agenda.

Lokaal Belang had een gewetensvolle bijdrage vervat in een verhaal. Als spreker nog eens kleinkinderen krijgt, zal hij de heer Finkenflügel als verhalenverteller aanprijzen.

De heer **Finkenflügel** zegt dat de bespreking van 'Doorzetten' op 1 juli gekenmerkt werd door onzekerheid, niet zozeer over de richting van het beleid, maar vooral over de financiën. Gehoopt werd dat er nu meer informatie zou zijn. Maar er is ook nu nog weinig zicht op een daadkrachtig kabinet. De Tweede Kamer wil de komende vier jaar aanzienlijk bezuinigen op het Gemeentefonds.

Alle fracties zijn zich ervan bewust dat er andere tijden in werking gezet zijn. Tussen de fracties mogen er detailverschillen zijn, maar iedere fractie wil meewerken aan een aangepast beleid. Hij stelt zich doel tot een gezamenlijk gedragen aanpak te komen. Daarvoor heeft het college een aantal vragen opgesteld, die spreker langs zal lopen.

Lokaal Belang kan de context en de gestelde opgaven ten aanzien van dienstverlening, inwonersaantal, intergemeentelijke samenwerking en realisatie van bestaande ambities delen.

De tendens van de ontwikkelingen wordt herkend.

Lokaal Belang is het eens met de gestelde ambities om de bevolking en de voorzieningen op peil te houden, maar constateert wel dat die ambities flink afgezwakt zijn en meer lijken op consolidatie, waar de fractie zich niet in kan vinden. Lokaal Belang wil blijven investeren in de woningbouw en denkt dat er voldoende vraag is. Bij het voorzieningenniveau zullen aantallen en kwaliteit afgewogen moeten worden. Misschien moet gekozen worden voor een goede voorziening van drie kernen in plaats van drie minimale in elke kern. Een dergelijke voorziening moet wel voor iedereen bereikbaar blijven. Maar ook dan ontkomt de raad niet aan een fundamentele discussie over enkele voorzieningen als de zwembaden, de bibliotheek en weinig gebruikte accommodaties. Deze laatste zullen afgestoten moeten worden. De opbrengst daarvan kan gebruikt worden voor investeringen en vernieuwingen.

De winkel op orde vindt hij sympathiek klinken. Toch klinkt het een beetje zoals bij de start van de vorige coalitieperiode. Het zou kunnen met een kleinere organisatie, maar de formatie is ongeveer gelijk gebleven. Lokaal Belang stelt zich bij de organisatie twee vragen: 'wat willen we en wat moeten we in huis hebben?' Met andere woorden, welke taken zijn verplicht en waar liggen er keuzes voor de gemeente? De tweede vraag is dan: 'wat hebben we daarvoor nodig'. Daarom stelt hij voor onmiddellijk een vacaturestop in te stellen. Gebleken is dat medewerkers zich regelmatig goed ontwikkelen op een andere positie. Hoe zit het overigens met het mobiliteitscentrum in de regio?

Ten aanzien van de leefomgeving wil Lokaal Belang minimaal vasthouden aan het bestaande beleid. De PvdA en Lokaal Belang hebben vorig jaar nog een groenplan ingediend om de leefomgeving een impuls te geven.

In het verkiezingsprogramma pleitte zijn partij voor overheveling van een deel van het onderhoudsbudget naar wijkcomités. Dat kan tot kostenbesparing leiden. Hij suggereert ook te kijken naar de verwerking van het afval. Afval bestaat niet meer. Het is een grondstof die te vermarkten is door het college.

Samenwerking kan op veel manieren. Hij noemde al wijkteams. Er kan samengewerkt worden met de inwoners, in de regio en over de grens. Zoals bleek bij de burgerjury zit er veel onbekende expertise bij de inwoners. Daarnaast denkt hij aan gezamenlijke inkoop van asfalt, zorg en nog veel meer.

Spreker maant om de begroting te schonen van posten die toch nog niet uitvoerbaar zijn, zoals het steeds terugkerende buurtcentrum voor Heelweg. Hij wil ook dat jaarlijks terugkerende posten kritisch bekeken worden. Ook dienen begrotingsoverschrijdingen in principe binnen het beleidsveld opgevangen te worden, voordat gedacht wordt aan de reserve. De projectbewaking dient scherper te gebeuren.

Hij geeft aan dat deze suggesties wel iets hebben van het kaasschaafmodel. Maar omdat het om forse bezuinigingen gaat heeft hij dan wel een heel bijzondere kaasschaaf, die met een beweging acht plakken kan snijden, zoals hij demonstreert met een komkommer. Die schaar overhandigt hij aan de collegevoorzitter.

Op de vraag of het nieuwe begrotingsbeleid perspectief biedt stelt hij de wedervraag wat het nieuwe begrotingsbeleid is. Als dat betekent dat de lokale lasten verhoogd worden, komen er problemen met Lokaal Belang.

Als antwoord op de laatste vraag zegt hij dat de organisatie volgend is op de taken. Als daartoe de organisatie omgevormd moet worden, dan moet dat gebeuren. Uiteraard dient dit zorgvuldig en met aandacht voor ieders mogelijkheden te geschieden.

Wat betreft de inbreng van de andere partijen zegt hij dat hij benieuwd is of de inbreng van D66 zal veranderen.

Het CDA bracht het verkiezingsprogramma. Toch lag de bijdrage dicht bij het collegeakkoord. Hij wil zoeken naar de gemeenschappelijkheid in de inbreng van CDA, PvdA en andere fracties.

De VVD sprak over een bandbreedte van 3%. Dat zal Lokaal Belang tijdens de schorsing ook meenemen.

Mevrouw **Beumer** vraagt of Lokaal Belang de woningbouw wil doorzetten in afwijking van de regionale woonvisie.

De heer **Finkenflügel** wil de woningbouw in overleg met de regio voortzetten. Hij zal niet accepteren dat Oude IJsselstreek even makkelijk als Bronkhorst overstag gaat.

Mevrouw **Beumer** zegt dat er nu wel steeds verder gegaan kan worden op ieders leus. Dan zegt zij dat 'Samen sterk' van de PvdA in de raad met vijf zetels ook niet meer zo sterk is.

In hoofdlijnen wijken de programma's van D66 en de andere fracties niet zo erg veel af. Het heeft geen zin om te blijven hameren op wat er nu anders is. Het collegeprogramma is wel degelijk anders en sluit aan bij hetgeen D66 voor ogen had.

De heer **Finkenflügel** zegt dat de bijdrage van D66 in de eerste termijn de meest conservatieve bijdrage in de raad sinds jaren was. Als iets anders moet, moet D66 ook suggesties geven. Anders blijft het bij kretologie.

Mevrouw **Beumer** meent dat de bijdrage van D66 gericht was op realisme. In de andere bijdragen zag zij ook niet veel andere zaken.

De heer **Menke** hoorde de heer Finkenflügel spreken over een daadkrachtig kabinet. Als dat betekent dat overal asfalt komt en in de zorg en sociale voorzieningen zwaar gekort wordt, dan noemt hij dat kaalslag en geen daadkracht.

De heer **Sluiter** begrijpt de frustraties van de heer Menke wel.

Hij merkt op naar Lokaal Belang dat de raad al afgesproken had om eerst overschrijdingen binnen het eigen beleidsveld op te vangen, met daarbij de afspraak dat het college daarover tevoren de raad informeert.

De heer **Finkenflügel** heeft erop gedoeld dat onderschrijdingen eerst terugvloeien naar de algemene reserve en niet gebruikt worden voor extra's. Na de terugstorting dient pas gekeken te worden naar eventuele investeringswensen.

De heer **Van de Wardt** wil zich beperken tot de lokale politiek.

Hij zegt dat er gisteren en vandaag een conferentie 'Een huis om in te wonen, een samenleving met hart en ziel' plaatsvond. De verschillende crises dwingen tot fundamenteel nadenken over de herinrichting van deze samenleving. Hoe kunnen burgers en ondernemers meedenken over die nieuwe inrichting? Nieuwe vormen van zorg en welzijn zullen onontkoombaar zijn. Gesproken werd over civiel burgerschap dat ervoor zorgt dat rechten en plichten en lusten en lasten evenwichtig verdeeld worden in de driehoek overheid, burgers en maatschappelijk middenveld. Zelfredzaamheid en solidariteit staan hier centraal. Hij zegt dat het Rijk niet past gemeenten in detail alles voor te schrijven. De gemeenten dienen meer als regisseur op te treden en in samenwerking met lokale partijen een goede infrastructuur te garanderen. Het gevolg van deze visie is dat gemeenten zich niet langer naar het Rijk, maar veel sterker naar de burgers moeten verantwoorden.

Dit is zijn antwoord op de vraag van het college om suggesties.

Opgemerkt werd dat de bijdrage in eerste termijn vooral inging op het verkiezingsprogramma van het CDA. Het doet hem dan ook deugd dat opgemerkt is dat veel zaken van dit programma ook voorkomen in het programma van het college.

Hij gaat in op de vragen van het college. Wat betreft de eerste vraag was voor het CDA de context niet helder. Betreffende de vijfde vraag vraagt hij zich af wat winkel betekent en wat op orde precies inhoudt. Wat betreft de omvorming van de organisatie zegt hij dat de raad zich kan uitspreken over de output van de organisatie, maar niet zozeer over de wijze van organisatie. Hij meent dat het meer met cultuur dan met structuur te maken heeft.

Wat betreft de woningbouw verwijst hij naar eerdere stellingnamen en hij voegt toe dat gekeken moet worden naar wat noodzakelijk is. Wat betreft de bevolkingssituatie merkt hij op dat de enige invloed die de raad kan hebben bestaat uit de bevordering van de trek naar deze gemeente.

Hij las dat wethouder Haverdil vroeg om geld voor de ontwikkelingen in de krimpregio. Staat dit niet haaks op de uitspraken over groei en de woningbouw? Hij wil hier graag helderheid over krijgen, met name als het gaat om het beleid in en naar de regio. De regio springt helaas na het presenteren van de regionale woonvisie verschillende kanten op.

De PvdA spreekt over verdergaande samenwerking tussen overheid en burgers. Als dat overeenkomt met de gedachte die spreker ontvouwd heeft rond de civil society, dan hoort spreker dat graag. De PvdA sprak ook over preventieve investeringen in de volksgezondheid. Dat spreekt het CDA wel aan, maar hij wenst wel nadere uitleg.

D66 had een betoog over de voorbereiding van de begroting, waarin hij een eind kan meegaan. Wat betreft de motie heeft het CDA gezegd dat het juist aan de raad is om te gaan nadenken over een sluitende begroting. De raad kan, bijvoorbeeld in conferentievorm, nadenken over de financiële toekomst en moet niet die kans wegeven aan het college.

De VVD blijft bij opmerkingen als "niet alles kan" en 'prioriteiten stellen'. Spreker vraagt om welke prioriteiten het gaat.

Hij onderschrijft gedeeltelijk de opmerking van Lokaal Belang dat burgers willen betalen als het geld iedereen ten goede komt. De uitspraak moet dan aangevuld worden met de opmerking dat het een zichtbaar belang in de eigen leefomgeving dient.

Het college beantwoordde vandaag de vragen die door het CDA gesteld zijn over de provinciale bezuinigingen. Het is goed dat het college een rubricering gegeven heeft en aangegeven heeft hiermee rekening te houden. Het lijkt hem goed die antwoorden mee te nemen bij het opstellen van de begroting, omdat er een aantal terreinen zijn die daarop invloed kunnen hebben, zoals het bibliotheekwerk en de cultuursector.

Spreker had de indruk dat niet helemaal helder was welke speerpunten het CDA nu heeft. Daarom noemt hij de voornaamste punten.

Er moeten op regioniveau afspraken gemaakt worden omtrent de woningbouw en het resultaat moet verwerkt worden in de aanstaande begroting.

Het CDA vraagt extra aandacht voor het tegengaan van vereenzaming en isolement. Een maatregel kan de buurtbus zijn.

Er moet een integraal plan voor het accommodatiebeleid liggen voor de begroting van 2011. Dit is zo een onderwerp van de civil society. Hij roept op met de burgers samen na te denken over de accommodaties.

Programma's die gericht zijn op verbinding en ontmoeting tussen generaties hebben prioriteit bij de ondersteuning door de gemeente.

Het CDA roept op om nog dit jaar een visie te ontwikkelen op het gebied van welzijn en zorg.

Intensieve samenwerking met Wedeo, ISWI en andere organisaties is wenselijk om de toestroom naar de arbeidsmarkt te bevorderen.

Het CDA meent dat er een goede spreiding van identiteit en onderwijsconcept moet zijn. Kinderen moet goede ontwikkelingskansen worden geboden, waarbij andere voorzieningen zeer ondersteunend kunnen zijn.

Voorzieningen dienen in overleg met de gebruikers opgezet te worden. De inzet van het CDA is betaalbare voorzieningen voor alle kernen. Uitgangspunten zijn bereikbaarheid en betaalbaarheid. Het behoud en de versterking van sportvoorzieningen is iets waar het CDA voor wil gaan.

In samenwerking met derden moet een nieuw afval- en verwerkingsbeleid gerealiseerd worden.

Dit najaar dient er een fundamentele discussie gevoerd te worden over de Nuon-gelden. Daartoe heeft het CDA met D66 en de PvdA een motie ingediend.

Jaarlijks wordt bezien welke lasten voor het riool en het afval acceptabel zijn, uitgaande van het principe van kostendekking.

Mevrouw **Beumer** verduidelijkt de motie over de bezuinigingen. Ook zij wil niet een dichtgetimmerd verhaal voor de raad, maar wel een keuzepalet van de diverse mogelijkheden.

De heer **Sluiter** had gevraagd wat er nu anders is in de voornemens van het CDA ten opzichte van het collegeprogramma. De genoemde punten passen allemaal in het coalitieakkoord.

Verder merkt hij op dat zijn wens is dat raad en college duidelijke, in geld, tijd en menskracht haalbare keuzes presenteren in plaats van allerlei zaken op te voeren die steeds voor een ongedefinieerde tijd opschuiven. Dat kun je mensen uitleggen.

De heer **Van de Wardt** antwoordt de heer Sluiter op zijn vraag over de wensen van het CDA. Hij mist elementen die te maken hebben met de veranderende maatschappij. Hij wil een fundamentele discussie over de gewenste cultuur van de organisatie. Die cultuur verandert ook in de samenleving. We moeten minder consument worden en meer mee gaan doen. Hoe realiseert de gemeente dat? Ons accent ligt niet op de bevolkingsgroei of de woningbouw, maar op het welbevinden van de burger, die ook zelf een verantwoordelijkheid heeft.

De heer **Menke** heeft die participatie op 1 juli ook genoemd en zal er in het volgende agendapunt eveneens op ingaan. De PvdA roept dit al jaren. Het spreekt hem aan dat het CDA zegt dat er meer gedaan moet worden in de samenwerking met burgers. Het is een goed moment om daarin een stap verder te gaan.

De heer Van de Wardt vroeg naar het standpunt over de krimp. Hij blijft erbij dat krimp een, vooral landelijke, politieke keuze is. Als diezelfde politiek daar geld voor beschikbaar stelt, waarom zou de gemeente daar dan geen gebruik van maken?

Er moet veel meer in de preventieve sfeer gedaan worden aan de volksgezondheid om hogere kosten te voorkomen. Het gaat erom dat mensen die dingen krijgen die ze echt nodig hebben om mee te doen.

Dan nog een opmerking over de organisatie. De raad moet zich beperken tot het formuleren van de output en de rest is voor de organisatie zelf. Wel moet er goed nagedacht worden over de aanpak van het uitvoeringsproces. Het heeft inderdaad ook te maken met cultuur en mentaliteit. Hij denkt dat er nu een kans is om de organisatie van de grond af opnieuw op te bouwen en de dienstverlening aanzienlijk kwalitatief te bevorderen.

De heer **Van de Wardt** merkt bij dit punt nog op dat hij denkt dat de raad niet zover moet gaan om een vacaturestop in te stellen, zoals de heer Finkenflügel suggereerde. Hij denkt meer aan maatwerk en wil niet te veel op de stoel van directie en college gaan zitten.

De **voorzitter** zegt dat hierbij de tweede ronde van de eerste termijn is afgerond. De wethouder Financiën vraagt, evenals Lokaal Belang, om een schorsing. Hij schorst de vergadering tien minuten.

Hij heropent de vergadering om 21.40 uur en geeft het woord aan de portefeuillehouder Financiën.

Wethouder **Van Balveren** zegt dat het college geconstateerd heeft dat het coalitieakkoord kan rekenen op brede steun. Daar is hij blij mee, omdat er eigenlijk liefst veel dingen gezamenlijk moeten gebeuren.

Gevraagd werd of het college in de zomer nog actie had ondernomen. Dat is zeker het geval. Met name ten aanzien van de regionale samenwerking is het een en ander aangepakt, zoals samenwerking bij salaris- en financiële administratie. Ook zijn collega's uitgenodigd te participeren in een professioneel inkoopbureau.

Opgemerkt is dat er een stringente begroting moest komen. Daar wordt hard aan gewerkt. Getracht wordt in de Berap, die op 31 augustus afsluit, al zaken mee te nemen als buurthuizen en andere zaken die al lang in de mottenballen zitten.

Wat betreft de organisatie worden vacatures niet ingevuld, tenzij het middel erger is dan de kwaal. De organisatie wordt ook echt weer opnieuw van buiten naar binnen opgebouwd. De winkel wordt opgezet vanuit het perspectief van de bewoners. Wat mogen zij van de gemeente verwachten en wat wordt geleverd?

Op het gebied van afval zijn al flinke vorderingen gemaakt voor een nieuwe aanpak. Er wordt ook gewerkt aan het terrein van welzijn en zorg, zoals trouwens geen enkel terrein geschuwd wordt. Alleen kan niet alles tegelijk. Bij samenwerking wordt het 'zwaan kleef aan'. Er wordt in ieder geval gestart en men kan aansluiten.

Ten aanzien van accommodaties en voorzieningen wordt dit jaar ook beleid ontwikkeld, waaruit zeker ook flinke besparingen verwacht mogen worden.

Het CDA vroeg of er aan de voorkant nog mogelijkheden waren om te participeren in de begroting. Vanuit de burgerparticipatie komt er nog een begrotingsforum. Dat biedt mogelijkheden.

Inzake de Nuon-gelden heeft de raad al besloten dat het geld niet door potverteren mocht verdwijnen. Maar er is natuurlijk niets tegen renderende investeringen. De regionale samenwerking is een dergelijke investering.

Het college heeft alles overziend weinig problemen met beide moties. Het sluit aan bij het beleid en dit kan gezien worden als een onderstreping.

De heer Van de Wardt merkte op dat de regionale woonvisie eigenlijk de basis voor de begroting 2011 zou moeten zijn. Als de gemeente terug zou moeten gaan naar het aantal woningen van de regionale woonvisie, kost dat veel geld. Spreker zegt dat dit volslagen onmogelijk wordt, omdat dan de vele investeringen naar 0 euro moeten worden afgeschreven. Daarom zal het college op korte termijn ook met de provincie over zaken als deze gaan praten.

De heer **Van de Wardt** heeft er begrip voor dat er niet draconische maatregelen zoals in Bronkhorst genomen worden. Hij wil graag meer weten over de exacte situatie. Sommige gemeenten hebben al een inventarisatie gemaakt van de diverse bouwprojecten en de bijbehorende kosten.

Wethouder **Van Balveren** zegt dat de exacte scenario's dan in beeld gebracht moeten worden. Het is lastig om nu alle concrete projecten in beeld te brengen. Duidelijk is dat er tal van afspraken lopen en dat van veel woningen de bouw al gestart is. Er wordt momenteel geïnventariseerd en diverse scenario's worden overwogen, die ook begin september aan de provincie voorgelegd zullen worden.

De heer **Van de Wardt** zegt dat de accountant de raad vraagt alert te zijn op de bouwriscico's. Zij zijn van grote invloed op de begroting.

De heer **Sluiter** heeft twee vragen over de moties. Over motie 1 vraagt hij wat het college met deze motie nog meer kan doen dan al gebeurd is. Voor motie 2 geldt eigenlijk hetzelfde, omdat de heer Van Balveren zegt dat deze naadloos aansluit bij het beleid. Welke zin heeft dan de motie?

Wethouder **Van Balveren** denkt dat de motie het college in zijn beleid ondersteunt.

De heer **Sluiter** vraagt zich af wat het college dan nog met die motie kan.

De heer **Menke** heeft nog een vraag over de eerste motie. De motie suggereert dat het collegeprogramma alleen maar ambities opsomt en geen bezuinigingen inhoudt. Dat is onterecht. De thema's leiden vaak al tot flinke bezuinigingen. Bijvoorbeeld door samen te werken gaat 15% bezuinigd worden. Hij heeft alles bij elkaar moeite met de overwegingen van motie 1.

Wethouder **Van Balveren** vindt dat het gaat om de conclusie en die ondersteunt het collegebeleid.

De **voorzitter** zegt dat hiermee de eerste termijn is afgesloten. Hij geeft voor de tweede termijn het woord aan mevrouw Beumer, die dan meteen kan ingaan op de vraag van de heer Menke.

Mevrouw **Beumer** zegt dat de wethouder een aantal uitspraken doet die D66 als heel positief beschouwt.

Wat betreft de motie over de bezuinigingen zegt zij dat de motie niet wil zeggen dat D66 de richting van het beleid niet ondersteunt. De fractie wil wel erg alert zijn op de effecten van de bezuinigingen en de noodzaak wellicht om straks bij te moeten sturen.

De heer **Menke** vindt dat er bezuinigingen zitten in de door het college uitgezette koers, die ontkend worden in de eerste overweging van de motie.

Mevrouw **Beumer** ontkent dat dit de bedoeling is van die overweging. Dan zou immers D66 de koers ook niet steunen. Bedoeld wordt dat alle aandacht gegeven wordt om te realiseren wat beoogd wordt met de ombuigingen.

De heer **Menke** zegt dat zijn fractie echt de ogen niet zal sluiten. Hij gaat te rade bij de fractie over het standpunt ten aanzien van deze motie.

De heer **Sluiter** wacht nog op een reactie op zijn voorstel om de Ozb met maximaal 3% te verhogen.

Mevrouw **Beumer** is het eens met deze stellingname.

De heer **Sluiter** zegt dat de VVD moeite heeft met moties die alleen werk opleveren, maar eigenlijk niets toevoegen. Motie 1 zou hij willen ontraden en motie 2 acht hij overbodig. Bij raadsbrede steun zal de VVD niet tegenstemmen.

De heer **Finkenflügel** beperkt zich tot de moties, omdat hij meent dat het coalitieakkoord breed gesteund wordt. In de eerste overweging van de motie van D66 staat een behoorlijk voorbehoud. Er staat dat een afweging gemaakt moeten worden met betrekking tot nog te realiseren bezuinigingen. Het zou D66 sieren om dan ook concreet een richting te geven aan die bezuinigingen. Het tweede deel van het verzoek aan het college gaat te veel uit van de bestaande organisatie. Er wordt geen werk bij de organisatie gezocht, maar de organisatie moet ingericht worden naar de te volbrengen taken.

De eerste motie wordt dus niet gesteund door Lokaal Belang. De tweede motie heeft, bijvoorbeeld in punt 6, een aantal vaagheden, waardoor, na wat langer durend beraad dan hij verwacht had, besloten is deze motie ook niet te steunen. Ook al omdat hij de koppeling niet ziet tussen de Nuon-gelden en het Akkoord van Groenlo, waarvan al uitgesproken is dat dit ten uitvoer wordt gebracht.

Mevrouw **Beumer** komt terug op de eerste motie. Ook zij hoopt dat het collegeprogramma op zich al leidt tot voldoende bezuinigingen. Benadrukt wordt dat als dit onverhoopt toch niet het geval is, er dan wel het realisme moet zijn om verder naar andere bezuinigingsmogelijkheden te kijken. Zij geeft aan dat zij het voorstel van het college afwacht om de keuzes te kunnen maken, waartoe de heer Finkenflügel haar fractie heeft opgeroepen.

De heer **Finkenflügel** zegt dat de raad steeds aangeeft in deze discussies aan de voorkant te willen zitten. D66 kan bijvoorbeeld aangeven of zij wil bezuinigen op groen of op zorg.

Mevrouw **Beumer** zegt dat de fractie met het college in gesprek wenst te gaan. Dat is toegezegd. Er komt bovendien een begrotingsforum.

In reactie op de tweede motie zegt zij dat het Akkoord van Groenlo genoemd wordt, omdat in 'Doorzetten' het hele akkoord niet meer terugkomt. Zij denkt dat een goede uitvoering van dat akkoord vrijwel niet haalbaar is zonder inzet van de Nuon-gelden. In reactie op punt 6 van die motie zegt zij dat niet elke euro terugverdiend hoeft te worden, wanneer sprake is van een duidelijk maatschappelijk rendement.

De heer **Menke** zegt dat deze motie bedoeld is om goed voorbereid de discussie te voeren over de inzet van deze gelden. Het college zou een aantal uitgangspunten kunnen voorleggen.

De heer Finkenflügel meent dat de afspraken over de Nuon-gelden herzien moeten worden bij het aannemen van deze motie. Er zijn volgens hem daarover nog geen afspraken gemaakt. Wel is het veranderkapitaal teruggebracht van 42 naar ongeveer 30 miljoen euro om het wegvallen van het dividend op te vangen.

De heer **Finkenflügel** zegt dat in de raad uitdrukkelijk gesproken is over het wegvallen van het dividend en maatregelen daarvoor. Lokaal Belang praat liever over het totale pakket dan alleen over de Nuon-gelden.

De heer **Menke** vraagt of hij nu goed begrijpt dat Lokaal Belang eventueel de Nuon-gelden wil gebruiken om de tekorten aan te zuiveren, als alle voorgenomen maatregelen onvoldoende blijken op te leveren.

De heer **Finkenflügel** heeft dat absoluut niet gezegd. Hij heeft alleen gepleit voor een bekijken van het totale pakket, alvorens besluiten te nemen.

De heer **Menke** zegt dat er geen discussie is over het deel dat gebruikt wordt om het dividend te vervangen. Het gaat alleen om suggesties voor het deel dat veranderkapitaal wordt genoemd, zoals het overwegen van investeringen in duurzaamheid en in maatschappelijk rendement.

De heer **Finkenflügel** zegt dat dan wel eerst besloten moet worden hoe groot het veranderkapitaal is.

De heer **Sluiter** meent dat van de Nuon-gelden 500.000 euro gereserveerd is voor het Akkoord van Groenlo. Die discussie heeft dus al plaatsgevonden.

Wethouder **Van Balveren** zegt dat inderdaad die 500.000 euro al lang gereserveerd is. Hij heeft aangegeven dat het geld ter dekking van de wegvallende dividenden niet mag worden potverteerd. Uit alle discussies blijkt dat het veranderkapitaal zowel voor maatschappelijk als voor financieel rendement mag worden ingezet. Hij ziet hier geen problemen.

De heer **Finkenflügel** zal de motie niet steunen, omdat eerst een fundamentele discussie moet plaatsvinden over het hele financiële pakket.

De heer **Van de Wardt** zegt dat de partijen samen de trap op en de trad af zullen moeten gaan ten aanzien van de bezuinigingen. Het heeft dan weinig zin om steeds te verwijzen naar de landelijke politiek. Hoe dan ook moet de raad zijn eigen verantwoordelijkheid nemen.

De regionale samenwerking kan hij toejuichen. Maar daar is wel een maat aan, omdat een vierde bestuurslaag voorkomen moet worden en de menselijke maat behouden moet blijven.

Hij is blij dat er dit jaar nog een notitie komt over de accommodaties. Dit punt zou in sterke mate in wisselwerking met de burgers uitgewerkt moeten worden. Uitgangspunt voor het CDA blijft dat de huidige voorzieningen in stand blijven, tenzij grondige redenen zich daar tegen verzetten. Hij vraagt zich wel eens af waarom de gemeente Aalten het laatste zwembad sluit, terwijl Oude IJsselstreek nog drie zwembaden heeft.

In het begrotingsforum zouden de voorzieningen, bijvoorbeeld het sluiten van een zwembad, een aansprekend onderwerp zijn voor de burgers.

Het CDA maakt zich toch zorgen over alle verplichtingen die zijn aangegaan inzake de woningbouwprojecten in relatie tot de woonvisie. Hij dringt er nogmaals op aan hier alle aandacht aan te geven en kan zich bijna niet voorstellen dat deze kwestie geen gevolgen heeft voor de aanstaande begroting.

Motie 1 geeft een signaal af dat hij wil ondersteunen.

De heer **Menke** gaf aan dat hij het wilde hebben over de verantwoordelijkheid van de fracties voor het gebeuren hier en niet wilde kissebissen over de gevolgen van de landelijke politiek voor deze gemeente. Hij wil aangeven dat door een mogelijk toekomstig kabinet waarden van de heer Van de Wardt, zoals solidariteit en zelfredzaamheid, wel eens onder druk zouden kunnen komen te staan.

De heer **Van de Wardt** zegt dat hij die zorg deelt.

De **voorzitter** constateert dat het einde bereikt is van het debat over het collegeprogramma. Over dit programma wordt geen expliciet besluit genomen. Het wordt gesteund door de coalitie, terwijl hier gebleken is dat ook de andere partijen op veel punten mee kunnen gaan. Raad, college en medewerkers zullen de komende vier jaar hard moeten werken om dit programma in verbinding met de inwoners te kunnen realiseren.

Wat betreft de moties is er voor motie 1 steun van het CDA en van indiener D66.

De heer **Menke** stemt tegen deze motie omdat het leidt tot inflatie van moties als er moties aangenomen worden die weinig toevoegen.

De **voorzitter** constateert dat er negen stemmen voor zijn en dat de motie dus verworpen is. Ten aanzien van motie 2 ziet hij dat er van de indieners veertien personen aanwezig zijn. Lokaal Belang en VVD stemmen tegen, waarmee de motie met veertien tegen twaalf stemmen is aangenomen. Hij verzoekt de heer Steentjes om het volgende agendapunt voor te zitten dat mede op verzoek van de heer Kuster geagendeerd is. Agendering nu was noodzakelijk, omdat er binnenkort al een regiobijeenkomst is over dit onderwerp.

5. Collegestandpunt over de vorming van regiogemeenten in de VNG-notitie 'De toekomst van openbaar bestuur'

Voorzitter **Steentjes** zegt dat de raad gevraagd wordt het collegestandpunt te onderschrijven en geeft vervolgens het woord aan de heer Finkenflügel.

De heer **Finkenflügel** geeft aan dat hij het niet zuiver vindt om deel te nemen aan deze discussie omdat hij lid is van het VNG-bestuur, dat de betreffende notitie heeft ingediend. Hij neemt plaats op de publieke tribune om naar de opvattingen van de raad te luisteren.

De heer **Kuster** zegt dat Lokaal Belang in de vergadering van 27 mei vragen gesteld heeft over de ontwerp-resolutie. De fractie maakte zich zorgen over de impact voor deze gemeente en was ontevreden over de wijze waarop de partij betrokken was bij de discussie. Die onvrede bleek veel

breder en leidde tot herbezinning en een bredere discussie met lokale bestuurders. De nieuwe titel van de discussie is beter, omdat het uitnodigt na te denken over eventuele verbeteringen maar niet zonder meer zegt dat er iets moet veranderen. In deze gemeente worden veel plannen uitgevoerd. Daaruit blijkt dat Oude IJsselstreek een sterke gemeente is, die prima de eigen zaken kan regelen. Hij wil dat dan ook niet snel uit handen geven. Spreker ziet de ontwikkelingsvisie Op Weg Naar 2020 als een goed instrument om op die weg voort te gaan. Natuurlijk is hulp van inwoners, bedrijven en de regio daarbij ondersteunend. Een regiogemeente is voor Lokaal Belang niet aan de orde. Het is nodig dat de raad zich blijft oriënteren op de toekomst om kansen te benutten en proactief te reageren op veranderingen. Maar de gemeente moet herkenbaar, bereikbaar en aanspreekbaar zijn voor de inwoners.

Lokaal Belang kan zich dan ook goed vinden in het collegevoorstel en vraagt het college de raad te betrekken bij de verdere discussie en eventuele vervolgotrajecten.

Mevrouw **Beumer** zegt dat D66 op landelijk niveau, evenals de PvdA, veel meer taken bij de gemeente wil neerleggen. Ook het CDA in Den Haag wil de gemeentelijke autonomie vergroten door veel doeluitkeringen zonder oormerk in de algemene uitkering op te nemen.

D66 steunt het college om een sterke en zelfstandige gemeente te behouden. Zij vraagt echter het voorstel niet te eenzijdig te benaderen. Het VNG schetst voor de vorming van regiogemeenten verschillende mogelijkheden. Decentralisatie kan niet geheel zonder gevolgen te hebben. Wanneer eventueel provincies en waterschappen opgeheven zouden worden, komen er veel meer taken naar de gemeenten. Samenwerking in de regio is dan zeker nodig. Voorkomen moet worden dat de regio een extra bestuurslaag wordt. Dan liggen grotere gemeenten eerder voor de hand. Een open oog voor de toekomst en de bereidheid om zo nodig dan de huidige structuur te heroverwegen wordt bepleit. D66 stemt met deze kanttekeningen in met het collegevoorstel. De wens is wel om alsnog een bredere discussie over dit thema te houden. Dat kan ook na een volgende landelijke discussieronde.

De heer **Menke** zegt dat de PvdA-fractie de analyse en de visie van de VNG deelt als het gaat om de kwaliteit van de dienstverlening, het gebrek aan vertrouwen van de overheid in de samenleving en de consequenties die dat mogelijk heeft voor de organisatie van bestuurlijk Nederland.

De roep om minder overheid en meer markt in het VNG-stuk spreekt hem veel minder aan. Misschien is juist dat deel wel het gevolg van de liberale inbreng van mevrouw Jorritsma en de heer Finkenflügel in het bestuur van de VNG.

Wat hem ook aanspreekt is samenwerking zoeken met burgers, met andere gemeenten en met het bedrijfsleven. De PvdA-fractie zegt al langer dat het tijd is de samenwerking met kernen en buurten een stap verder te brengen. Ook wil de PvdA op korte termijn samenwerken met andere gemeenten en organisaties op het terrein van milieu en afval, inkoop, zorg, uitkeringen, personeelszaken, financiën en belastingen.

De PvdA-fractie wil overigens wel dat de publieke belangen beschermd en gewaarborgd blijven.

Gekozen wordt dus voor slimmer werken, soms vanuit een grotere schaal, waarbij de kwaliteit van de dienstverlening en bereikbaarheid voor de burgers voorop blijft staan.

De discussie die nu gevoerd wordt is volgens de PvdA-fractie echter een totaal verkeerde. Er is niet geleerd van de vorige herindeling. Opnieuw wordt de discussie van de verkeerde kant aangevlogen. Hij zegt dat de discussie weer over de hoofden van de gewone burger heen gevoerd wordt en dat de discussie weer over de structuur in plaats van over de inhoud gaat.

Hij pleit ervoor om de zaken slim te gaan regelen in allerlei soorten samenwerkingsverbanden en om de dienstverlening veel beter te maken. Hij spoort aan om te innoveren, creativiteit te organiseren en gezamenlijk te investeren in sociale samenhang en duurzaamheid. Dan komen uiteindelijk de structuur en de schaal vanzelf.

De heer **Van de Wardt** zegt dat je beter het dak kunt repareren als de zon schijnt. Want, vraagt hij, is het wel verstandig om bij slecht economisch weer te gaan praten over bestuurlijke structuurwijziging? Overigens moet de discussie er wel komen.

De reactie van het college heeft iets van navelstaren als alleen naar de eigen gemeente gekeken wordt. Het zou goed zijn om naar de gemeente te kijken met de ogen van de burger.

Het stuk heeft goede elementen, zoals de oproep om meer aan burgers en bedrijven over te laten, meer te vertrouwen op de samenleving en terug te keren tot de kerntaken.

De fractie vindt dat deze gemeente goed haar taken aankan. Dat neemt niet weg dat het goed is om eens naar de gemeentelijke organisatie te kijken. De regio wordt nodig gevonden. Op de provincie wordt vaak gemopperd. Dit stuk nodigt uit om breder na te denken over inhoud en vorm van de

gemeentelijke taken. Daarom betreurt hij dat de portefeuillehouder met zo een mager advies op pad wordt gestuurd.

Hij is het eens met de heer Menke dat te gauw in de discussie over de structuur wordt geschoten. Er zou gekeken moeten worden vanuit de vragen en behoeften van de burger. Voor frontofficetaken moet het loket bereikbaar zijn. Maar er zijn ook veel zaken die regionaal of landelijk geregeld kunnen worden. Hij roept op het lef te hebben om daar eens met elkaar over na te denken. Het college sprak van 'wie aanhaken wil, haakt aan'. Dat leidt tot allerlei eilandjes. Hij wil een fundamentele discussie voeren over deze notitie. Nu wordt gefocust op de eigen navel en wordt niet veel verder gekomen dan dat een regiogemeente afgewezen wordt.

De **voorzitter** vraagt of het CDA het collegevoorstel steunt.

De heer **Van de Wardt** vindt dat het collegevoorstel slechts een klein element van het vraagstuk belicht. Daar moet je de portefeuillehouder niet mee op pad sturen.

De heer **Kuster** vindt dit voorstel een startpunt voor een zeer complexe discussie. In de discussie moeten alle elementen wel aan de orde komen. Als de vertegenwoordiger van de gemeente terugkomt met een bepaalde boodschap, kan verder gegaan worden met de discussie. Overigens heeft hij ook aangegeven dat er in de toekomst mogelijk andere standpunten ingenomen kunnen worden, omdat de samenleving verandert.

De heer **Van de Wardt** zegt dat uit de notitie blijkt dat van de raad verwacht wordt dat er een mening gevormd wordt over de breedte van de aangesneden vraagstukken. Nu wordt als enig signaal afgegeven dat de gemeente tegen een regiogemeente is. Alle andere aspecten als bestuurslagen, politiek legitimatie en de dienstverlening aan de burger komen niet aan de orde.

De heer **Kuster** zegt dat de raad bij de vorige vergadering over dit onderwerp gevraagd heeft om over dit onderwerp een raadsrotonde te houden, waarin alle elementen aan bod kunnen komen.

De heer **Van de Wardt** bevestigt dit en vindt dat daarom nu niet een standpunt moet worden ingenomen, maar eerst de raadsrotonde afgewacht moet worden.

De **voorzitter** stelt voor deze discussie even te parkeren. Hij vat samen dat Lokaal Belang de brede discussie wil uitstellen tot de raadsrotonde, terwijl het CDA eerst een discussie wil voeren alvorens er een standpunt wordt ingenomen.

De heer **Menke** zegt dat de VNG zelf de discussie verengd heeft door de focus te leggen op herindeling. Dat is een conclusie uit het stuk, maar het hele, belangrijke verhaal eromheen werd ook in de discussiebijeenkomst in Leeuwarden nauwelijks behandeld. Wat betreft die conclusie heeft ook de PvdA al gezegd dat het beter is om eerst te gaan samenwerken, voordat deze optie eventueel aan de orde komt.

De heer **Van de Wardt** zegt dat eerst een fundamentele discussie over herindeling moet plaatsvinden. Dat hoeft niet te leiden tot het op één hoop vegen van de acht Achterhoekse gemeenten. Er kan ook, in de vorm van een front- en een backoffice, voor gekozen worden om een aantal zaken apart en andere samen te doen.

De heer **Sluiter** stelt de vraag met welke boodschap de raad nu de portefeuillehouder naar Rheden stuurt. Het is een heel lastige discussie, die momenteel niet zo zinvol is. Er bestaat wel overeenstemming over de stelling dat meer aan burgers en bedrijven moet worden overgelaten. Dat kunnen ze vaak nog beter en goedkoper. Daarnaast dienen de basisvoorzieningen voor degene die het niet zo makkelijk heeft overeind gehouden te worden. Opvallend is dat 12,7% van de beroepsbevolking ambtenaar is. Een deel van die groep is nodig om juist buiten de overheid voor de samenleving te werken.

Bij de Europese eenwording werd wel gezegd dat het niet de vraag was of, maar hoe die ontwikkeling zou plaatsvinden. De discussie hier slaat nu een beetje dood. Hij denkt dat niemand in de regio zit te wachten op weer een herindeling of opschaling. Maar wel zal er begrip zijn voor de wens tot een andere bestuurlijke organisatie in Nederland. Dat is een lastige boodschap.

Hij is het ermee eens dat het voor een regiogemeente nog te vroeg is, maar hij wil niet de kop in het zand steken. Hij steunt met deze kanttekeningen het collegevoorstel.

De **voorzitter** geeft het woord aan de portefeuillehouder, de heer Alberse.

Portefeuillehouder **Alberse** zegt dat de tekst van het collegevoorstel slechts anderhalf kantje beslaat, terwijl het gaat om de democratie in Nederland. Dit onderwerp is niet zo snel goed neer te schrijven. Het is een continu proces.

De structuurdenkers zoeken de oplossing in grotere of kleinere gemeenten of willen de taken van provincie en waterschap wijzigen of deze organen opheffen. Dat is voor sommigen een heerlijke invalshoek. Dat is niet zijn manier van denken en ook niet die van een aantal raadsleden. Hij meent dat niet de structuur leidend moet zijn, maar de ontwikkelingen in de samenleving en de wijze waarop je als bestuur die ontwikkelingen in de samenleving optimaal kunt beantwoorden en de verbinding met burgers en bedrijven kunt verbeteren. Dat doe je niet door het wijzigen van structuren, maar door de houding en het gedrag van mensen te beïnvloeden. Hij roept op om niet te focussen op de structuur, maar op de wijze waarop bestuurders en medewerkers opereren binnen die structuur.

Vijf jaar geleden vond een grootschalige herindeling plaats in de Achterhoek. Niemand zit erop te wachten dat nog een keer over te doen. Ook dat lost niets op. Het startpunt moet de vraag zijn: hoe kun je burgers en bedrijven optimaal bedienen? Dat heeft enerzijds te maken met zeggenschap. Hoe organiseer je op een goede manier democratische processen? Dat moet een continu proces zijn en kan niet beperkt blijven tot het eens in de vier jaar naar de stembus gaan. De inwoners moeten betrokken worden bij de ontwikkeling en bijsturing van het beleid.

Oude IJsselstreek is een voorbeeldgemeente, omdat zij het lef heeft gehad om daar de afgelopen jaren mee te experimenteren en daar nu ook nog mee door wil gaan. Er wordt een burgerjury en een burgerbegrotingsforum georganiseerd. Door het toepassen van nieuwe vormen van inspraak kun je de zeggenschap van inwoners in deze eerste bestuurslaag op een heel directe wijze organiseren. Dat moet doorgaan en er moeten nieuwe vormen voor gevonden worden. Hij denkt aan het gebruik van internet, panels, wellicht ook referenda. Met zulke en andere vormen moet de gemeente durven te experimenteren. Daarop zitten volgens spreker de inwoners te wachten in plaats van op structuurdiscussies.

Hij denkt dat bij een dergelijke benadering successievelijk al die punten langskomen die zojuist in de discussie werden genoemd. Deze gemeente dient er eigenlijk ook voor te zorgen dat er eigen oplossingen komen samen met de andere gemeenten in de Achterhoek. Soms kunnen zaken op gemeenteschaal, soms met een of twee andere gemeenten uitgevoerd worden. Bij andere onderwerpen kan het beste gekozen worden voor de Achterhoekse of een nog grotere schaal. Door heel slim de goede schaal en vorm te kiezen kun je geld verdienen. Het is ook veel leuker om de discussie op die manier aan te gaan. De discussie over de structuur kan dan gevoerd worden door de mensen die menen dat het huis van Thorbecke echt verbouwd moet worden. Dat is tot nu toe nog nooit echt gelukt. Er is alleen een verdieping opgekomen met de naam Europa. Hij kiest ervoor om goed te communiceren binnen dat huis en te zorgen voor goed onderhoud van de trappen. Misschien moet er eens een lift geplaatst worden. Dat kan allemaal, als het maar vanuit de geschetste visie gebeurt. Dat is wel iets meer dan in het stuk staat. Het is echter wel de manier waarop er in het college over gesproken is. Hij proeft in de raad in grote lijnen dezelfde benadering en wil vanuit die route de mening van Oude IJsselstreek geven op de komende bijeenkomst van VNG-Gelderland.

De heer **Van de Wardt** kan akkoord gaan als op pad gegaan wordt met de woorden van de portefeuillehouder en hij zou die woorden ook graag uitgebreid genotuleerd zien. De strekking van het verhaal van de portefeuillehouder is veel breder dan datgene dat in het collegevoorstel staat. Hij kan instemmen als deze tekst daar in de vergadering wordt ingebracht. Dat is een andere toon dan die van het voorgelegde collegestuk.

Portefeuillehouder **Alberse** zal trachten het in die geest zo goed mogelijk over het voetlicht te brengen. Hij beaamt dat deze tekst meer diepgang heeft dan het collegestuk.

Voorzitter Steentjes constateert dat alle fracties kunnen instemmen na deze toezegging en geeft het woord terug aan de burgemeester.

6. Vragenhalfuur

De **voorzitter** zegt dat er een vraag over het leerlingenvervoer en een vraag over de Stadsbank zijn blijven liggen vanuit de vorige vergadering. Hij verzoekt de heer Van de Wardt de vragen nog kort te

formuleren. Er is door het college wel een antwoord gegeven op beide vragen, maar hij heeft begrepen dat er nog aanvullende vragen zijn.

De heer **Van de Wardt** zegt dat cliënten van de Stadsbank soms in schrijnende situaties verkeren, die niet in Nederland zouden thuishoren. Hij wenst te horen of dit inderdaad klopt en zo ja, of dit ook tegengegaan kan worden. Verder stelt hij de klachtenprocedure aan de orde. Hij kan zich voorstellen dat mensen die afhankelijk zijn niet gauw zullen klagen bij hun contactpersoon van de Stadsbank. Daarom doet hij de suggestie dat er bij het zorgloket een meldtelefoon komt waar men zijn klachten over de Stadsbank kan doorgeven.

Wethouder **Rijnsaardt** zegt dat hij toegezegd had een onderzoek te doen naar de schrijnende gevallen en de klachten, voor zover die bekend waren. Hij heeft met elf personen contact gehad. Het beeld dat oprijst is dat er vooral sprake is van miscommunicatie. De meeste teleurstellingen zijn gebaseerd op onjuiste verwachtingen. De Stadsbank moet gezien worden als een curator die een schuldenkwesie behandelt. De meeste mensen denken dat de Stadsbank hun problemen wel oplost. Hij is het eens met de heer Van de Wardt dat het niet echt goed gaat met de Stadsbank. Er zijn problemen geweest met de afhandeling van klanten en de organisatie van frontoffice naar backoffice loopt niet goed. De Stadsbank heeft toegezegd dat er een nieuw telefoonsysteem komt dat moet voorkomen dat vragen van klanten zoekraken, zoals tot de schrik van het college gebeurde. Verder is er een communicatiedeskundige aangesteld die gaat werken aan de verbetering van de communicatie van de Stadsbank met haar klanten.

De gemeente zelf heeft een memo voorbereid over schuldhulpverlening. De bedoeling is daarmee te werken aan het voorkomen van grote problemen door schulden. Daarnaast wordt gedacht aan een vertrouwenspersoon. Hoe en waar deze geplaatst zou moeten worden, wordt onderzocht.

Gelukkig zijn er ook goede verhalen over de dienstverlening van de Stadsbank.

Wat betreft de vraag naar een loket voor klachten, zegt hij de ervaring te hebben dat bij andere loketten de drempel net zo hoog blijkt te zijn. Hij gaat liever eerst de verbeteringen van de Stadsbank afwachten, die bestuurlijk aan het college zijn medegedeeld.

De heer **Van de Wardt** zegt dat hij geen antwoord gekregen heeft van de wethouder op zijn vraag over de aanpak van mensen die in een schrijnende situatie verkeren. In hoeverre zijn dergelijke situaties bekend en wat kan de gemeente daaraan doen?

Wethouder **Rijnsaardt** zegt dat er schrijnende situaties bekend zijn. Die hebben meestal niet van doen met de Stadsbank. De Stadsbank begeleidt alleen bij schulden, maar houdt zich niet bezig met bijvoorbeeld de vraag of mensen al of niet te eten hebben. De instelling van een vertrouwenspersoon aan de voorkant zou daar meer helderheid over kunnen geven.

De heer **Van de Wardt** verzoekt om na te gaan of het zorgloket als meldpunt kan optreden voor mensen die in een schrijnende situatie verkeren.

Wethouder **Rijnsaardt** wil kijken of mensen vanuit het zorgloket op een goede manier begeleid kunnen worden in dergelijke situaties.

De heer **Schenning** zegt dat de PvdA graag een vangnet zou zien waar mensen terecht kunnen die in grote moeilijkheden zitten en waarvan de oplossing niet kan wachten.

Wethouder **Rijnsaardt** zegt dat er in principe geen vangnet is. De Stadsbank is daar niet voor. Er moet eens in een raadsronde, in samenspraak met specialisten, besproken worden wat de gemeente op dit punt kan en wil doen.

De heer **Van de Wardt** zegt dat hij op dit moment geen vragen meer heeft over het leerlingenvervoer. Als die toch nog mochten komen, neemt hij contact op met wethouder Sluiter.

De **voorzitter** concludeert dat de schriftelijke beantwoording op dit punt voldoende was.

7. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.08 uur met dank aan iedereen voor zijn of haar bijdrage aan deze vergadering.

de griffier

de voorzitter

J. van Urk

J.P.M. Alberse